

Чому ростуть долар та євро і як курс впливає на ціни: оцінка експерта

16:04 21.04.2026 Вт

6 хв

Чи є прямий зв'язок між ціниками у супермаркетах та курсовими коливаннями?

АНАСТАСІЯ МАЦЕПА

ТАРАС КОЗАК

ЕКСПЕРТ

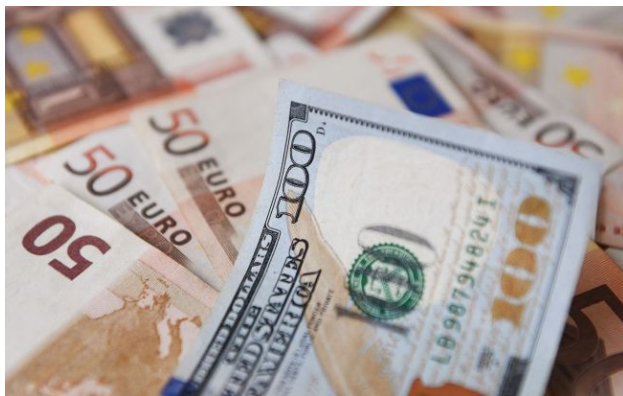

Фото: як впливає ріст валюти на ціни (Getty Images)

Перетин долларом позначки у 44 гривні став додатковим чинником для зростання цін, хоча прямої залежності між курсом та споживчим кошиком не існує. Основним драйвером інфляції залишається дорога логістика та паливо.

Як війна на Близькому Сході через вартість пального вже "долетіла" до українських ціників та чому Нацбанк змушений балансувати між гнучким курсом і ціллю в 5% інфляції для РБК-Україна розповів президент інвестиційної групи "УНІВЕР" Тарас Козак.

Читайте також: ["Стрімкого зростання немає": експерт пояснив, що відбувається з курсом долара](#)

Головне:

- **Ризики для гривні:** Головний тиск на курс створює невизначеність із кредитом від ЄС на 90 млрд євро. Політичні перепони (зокрема позиція Болгарії) змушують ринок реагувати на можливий дефіцит валюти.
- **Фактор пального:** Війна на Близькому Сході підвищує світові ціни на нафту. Це безпосередньо б'є по гривні, оскільки Україна витрачає значні обсяги валюти на імпорт пального для фронту та цивільних потреб.
- **Чому євро б'є рекорди:** Це результат "крос-курсу". Євро росте до долара на світових ринках, що автоматично відображається на українських ціниках, попри помірні обсяги торгів на міжбанку.
- **Ціни в магазинах:** Хоча курс впливає на інфляцію, подорожчання валюти на 10% не означає аналогічного росту цін на продукти. Проте здорожчання логістики вже відобразилося на вартості товарів і послуг у безрези.
- **Стратегія НБУ:** Регулятор використовує "керовану гнучкість" та "конструктивну невизначеність". Головна мета Нацбанку – цінова стабільність (інфляція 5%), тому він не допустить неконтрольованого обвалу гривні.

– Ми бачимо, що долар та євро синхронно оновлюють максимуми. Що саме зараз штовхає курс угору: це планова девальвація, дефіцит валюти чи суто психологічний чинник?

– Нацбанк ввів два цікавих поняття: конструктивна невизначеність і керована гнучкість.

Ці два поняття і становлять стратегію Національного банку щодо комунікації своєї валютної політики – конструктивну невизначеність. Інакше кажучи, регулятор має певне бачення, однак для всіх економічних агентів – як фізичних, так і юридичних осіб – це створює відчуття невизначеності.

Керована гнучкість – це підхід, який поєднує водночас і гнучкість, і керованість. На перший погляд, ці поняття частково суперечать одне одному, однак Національний банк об'єднав їх в єдину концепцію – керовану гнучкість. Це загальна стратегія.

Якщо говорити про конкретику станом на сьогодні, ми бачимо значний рівень невизначеності, зокрема щодо отримання кредиту від ЄС у розмірі 90 млрд євро на 2026–2027 роки. З одного боку, є позитивні сигнали, зокрема новини про те, що Орбан програв.

З іншого боку, позиція Болгарії наразі залишається незрозумілою. Тобто можлива ситуація, коли Орбан вийшов з політики блокування українських інтересів у Європі, а натомість таку роль може взяти на себе Болгарія. Відтак питання цього кредиту поки залишається невизначеним.

Якщо ми його не отримусмо, тоді, звісно, буде певна девальвація, тому що так, нам якусь допомогу будуть давати, але це буде менша допомога, а цих великих кредитів на 2026–2027 рік може не бути в мінімум найближчі місяці. І це, звісно, посилює тиск на курс гривні до долара і євро.

Ну і, можливо, саме цей аргумент і є тим чинником, який жене курс вгору.

Щодо євро, ми бачимо: хоча девальвація гривні до іноземних валют досить плавна (насамперед це стосується долара), курс євро до гривні визначається через крос-курс. Спочатку встановлюється курс гривні до долара, а потім він коригується відповідно до курсу євро до долара на міжнародних ринках.

Коли євро росте до долара в світі, відповідно, і в нас воно б'є черговий рекорд. Підстав в моменті економічних таких сильних немає, тому що обсяги продажу на міжбанківському ринку досить помірні. Не можу сказати, що вони якісь рекордні. Рекорди були якраз в березні після того, як Нацбанк суттєво девальвував у нас гривню.

Після цього почався ажіотаж і попит зріс. З часом Нацбанк задовільнив цей попит і останні тижні обсяги торгів на міжбанку стали меншими, але раптом знов почалась девальвація. І це все знову ж таки в рамках цієї конструктивної невизначеності.

– Як війна на Близькому Сході "долітає" до українського валютного ринку? Чи є прямий зв'язок між цінами на нафту та курсом гривні, і до яких сценаріїв нам готуватися, якщо конфлікт загостриться?

– Безумовно, зв'язок є, тому що велика частина нашого імпорту – це паливо-мастильні матеріали, зокрема паливо і для фронту, і для цивільних потреб. І зростання ціни на пальне десь там раз в півтора, звісно, що збільшує витрати валюти нашої держави.

Але тут є і інші можливості, скажімо, зараз активно іде мова про продаж нашої зброї, безпілотників в першу чергу. Це збільшить нашу валютну виручку, але з часом. Тобто, зараз ми вже в моменті закупаємо пальне, а якщо все добре з

експортом зброї, то через певний проміжок часу, через місяці, може й роки, зростуть надходження валюти в Україну.

Тому так, у моменті це теж може бути причиною просідання курсу гривні до іноземних валют.

– Чи існує часовий лаг між стрибком курсу та цінками в супермаркетах? Коли українцям чекати подорожчання продуктів після того, як долар перетнув позначку у 44 гривні?

– Тут вже немає прив'язки, якщо нижче 44, то ціни стоять, якщо тільки 44, то ціни миттєво зросли. Ціни зростають і без цього. Ми бачимо, що в березні інфляція пришвидшилась.

До лютого ціни суттєво зросли, тобто це подорожчання в першу чергу пального, воно вже відобразилося не тільки на пальному, а ще і на інших товарах, тому що ми розуміємо, що пальне потрібно для всього: і для послуг, і для їжі, і для всього іншого. Ціни на товари і послуги також зростають.

Тому темпи зростання іноземної валюти, звісно, відображаються і на темпах інфляції. Ми не можемо сказати, що зростання на 10% долара, це буде зростання на 10% всього споживчого кошику, такої закономірності немає. Але з певним коефіцієнтом, завжди різним, курс теж спричинить зростання інфляції.

Основне завдання Національного банку – забезпечення цінової стабільності, яка нині трактується як складова фінансової стабільності. Тобто відповідно до Конституції, завдання Нацбанку полягає у забезпеченні фінансової стабільності.

Вже приблизно 10 років Національний банк трактує завдання фінансової стабільності як досягнення цінової стабільності, тобто низької інфляції. Інфляційна ціль Нацбанку становить 5%, тому регулятор намагається знизити інфляцію до цього рівня за допомогою різних інструментів. Зростання курсу валюти, своєю чергою, суперечить цій меті, тому Нацбанк не буде сильно заганяти кошти.

Читайте також: [Долар вище 44 гривень і продовжує рости: "свіжий" курс у обмінниках та банках на 21 квітня](#)

Увага: Цей матеріал підготовлено виключно з ознайомчою метою і не є фінансовою або інвестиційною порадою. Інвестиції пов'язані з ризиком, включно з можливістю повної втрати капіталу. РБК-Україна не несе відповідальності за фінансові рішення, прийняті на основі цього матеріалу. Перед ухваленням будь-яких інвестиційних рішень рекомендуємо звернутися до ліцензованого фінансового консультанта.

Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

Або читайте нас там, де вам зручно!

Більше по темі:

[Фінанси](#) [Курс долара](#) [Курс євро](#) [Ціни](#)

НОВИНИ

В Одесі затримали 8 представників ТЦК після погоні зі стріляниною

АНАЛІТИКА

Роман Кот
кореспондент РБК-Україна

Зона ризику. Хто в Євросоюзі справді готовий відбивати російську агресію

НОВИНИ

Новини України

Війна в Україні

Економіка

Світ

Надзвичайні події

ПОЛІТИКА

БІЗНЕС

Економіка

Фінанси

Авто

Tech

Енергетика

АНАЛІТИКА

Статті

Інтерв'ю

Точка зору

ЖИТТЯ

Гроші

Зміни

Освіта

Суспільство

РОЗВАГИ

Шоу бізнес

Поради

Гороскопи

Свята

Цікаве

Спорт

LIFESTYLE

Психологія

Їжа

Подорожі

Здорове життя

Мода та краса

[Про компанію](#)

[Редакційна політика і стандарти](#)

[Як стати нашим автором](#)

[Правила користування](#)

[Правова інформація](#)

[Політика конфіденційності](#)

[Контакти](#)

[Команда](#)

[Вакансії в РБК-Україна](#)

[Розмістити рекламу](#)

Інформаційний портал «РБК-Україна» має тримовну версію (українську, російську та англійську), головна сторінка portalу - <https://www.rbc.ua>. Фотографії, зображення належать їх правласникам. Всі фотографії на Portalі, авторами яких є журналісти «РБК-Україна», розміщені на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International. Редакція «РБК-Україна» може не поділяти точку зору авторів. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості. За достовірність та зміст реклами відповідальність несе рекламодавець. Матеріали, позначені плашкою: «Прес-релізи», «Спецпроект», «Партнерський матеріал», «Прото», «Благодійність», «Резонанс» розміщуються на правах реклами і призначені, як правило, для осіб, які досягли 21-річного віку. «Новини компанії» - це інформаційний формат, що охоплює новини, події та оголошення, пов'язані з діяльністю компаній, базуються на пресрелізах, які випускають самі компанії, і за які редакція не несе відповідальність. Онлайн-медіа «РБК-Україна» призначене для осіб віком від 21 року.